

HALDEN KOMMUNE
Miljø og landbruk

Nyhetsbrev september 2025

Er du ny eller uerfaren skogeier?

Skogselskapet inviterer til gratis skogkvelder.

Du kan bli med der det passer deg best, uavhengig hvor du eier skog. Arrangementene er gratis.

Skogkvelder om skogbruksplan og hogstformer

Bli med på skogkveld inne – og få oversikt over skogeierens viktigste hjelpemiddel, nemlig skogbruksplan, i tillegg til mer innsikt i ulike hogstformer og hva du bør tenke på rundt dette.

5. november – Hokksund

12. november – Kalnes

19. november – Lillestrøm

Skogkveld om skogøkonomi

Økonomien i skogbruket er sammensatt. Bli med oss via skjerm i et par timer – for en grunnleggende innføring i inntekter og utgifter i skogbruket, og hva du bør tenke på for å få til en langsiktig og god forvaltning av din eiendom.

27. november – på Teams

kl. 19.00-21.00

På nyskogeier.no finner du mer informasjon og skjema for påmelding, og du kan stille spørsmål og gi innspill til programmet.

Vennlig hilsen Skogselskapet, på vegne av Statsforvalteren og kommunene

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

SKOGSELSKAPET

Regionalt miljøprogram (RMP) – søk nå og innen 15. oktober!

Nå har søknadsrunden for RMP starta, og flere har allerede levert! Vi anbefaler å starte tidlig for å sikre at alle tiltaka blir med og sendt inn innen **fristen 15. oktober**. Du kan gjøre endringer i søknaden fram til 29. oktober. Trenger du veiledning, ta kontakt med oss.

[Søk om tilskudd for RMP hos Landbruksdirektoratet!](#)

Husk at mange av tiltaka du allerede gjør på egen gård, kan gi deg rett på tilskudd! Mange av de ulike tiltaka kan også kombineres. Sjekk veileder og husk å ta det med i søknaden.

[Finn frem RMP-veileder for 2025.](#)

- Merk: Logg inn som foretak, og velg riktig organisasjonsnummer (det er veldig fort gjort å havne på underenheten).
- Tiltakene som gjelder «Spredning av husdyrgjødsel» legger seg over alle andre tiltak, tegn de inn til slutt.
- Ring oss hvis du står fast – mye kan løses over telefon! Får du mystiske feilmeldinger eller utfordringer – meld fra!
- Bruk kommentarfeltet til utfyllende informasjon til saksbehandler. Har du alt i stubb, skriv det. Er det noe du ikke får fylt inn, skriv det.

Du får vedtaksbrev i perioden 28. februar-13. mars. Klagefristen er 3 uker fra mottatt vedtaksbrev. Utbetalingsdato for RMP-tilskuddet er 12. mars 2026.

Regionale miljøkrav - generell dispensasjon fra såtidspunkt 20. september

Miljøkravene setter noen begrensninger for å så høstkorn, men så lenge du har tatt forholdregler: gode buffersoner langs bekker og rundt nedløpskummer, grasdekte vannveier i dråg med erosjon og ikke rører flomutsatt areal i høst, så kan du lett høstharve til høstkorn på resten av arealet ditt.

Vi vet at nedbørsmengdene som har kommet de siste ukene har ført til at flere foretak som hadde planlagt å så høstvekster etter lett høstharving i tråd med krav 5 og/eller 6 i miljøkravforskriften, ikke rekker å så innen 20. september. De foretakene dette gjelder trenger ikke å søke om dispensasjon. Du må selv vurdere om forholdene er lagelige nok til å så i høst, eller om det heller lønner seg å vente til våren.

Vurderer du likevel å pløye eller harve i høst, så minner vi om at du ikke kan jordarbeide mer enn 40 % av det fulldyrka arealet ditt, du kan ikke jordarbeide arealer i erosjonsklasse 3 og 4 (stor og svært stor erosjonsrisiko), du må holde deg minst 2 meter fra nedløpskummer og utløp, og sikre at du har god buffersone langs vann. Buffersonen kan løses på følgende måte:

- Minst 8 meter naturlig vegetasjon mellom jordekant og vann
- Minst 2 meter naturlig kantsone + 6 meter grasdekt kantsone (flerårig eng) langs vann
- Minst 2 meter naturlig kantsone + 20 meter stubb/direktesådd høstvekster

[Les mer om regionale miljøkrav hos Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Produksjons- og avløsertilskudd - frist 15. oktober

- Du kan søke fra 1. oktober
- Søknadsfrist er 15. oktober
- Både husdyrprodusenter, foretak med planteproduksjon og bikuber kan levere søknad nå.

[Søk produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket hos Landbruksdirektoratet!](#)

- Hvis du leverer søknaden etter fristen, men innen 29. oktober, reduseres tilskuddet med 1000 kr pr. dag.
- 10 prosent av foretak som søker tilskudd skal kontrolleres. Disse blir kontakta direkte.

Det er en rekke vilkår som skal oppfylles for å være berettiga fullt tilskudd. Vi nevner spesielt at det skal være minst 2 meter mellom jordekant og vassdrag, du må ha gjødslingsplan og plantevernjournal. Brudd på annet relevant regelverk, som for eksempel regionale miljøkrav, dyrevelferdsloven eller vannressursloven, kan også føre til avkorting av tilskudd.

Det er viktig at det er samsvar mellom husdyrregisteret og antall dyr du fører opp på søknaden.

Det er også viktig at du kun søker på arealet du faktisk driver, og at det samsvarer med verdiene registrert i NIBIOs gårdskart (fasit for tilskuddsutbetaling). Bruk gjerne flyfoto og sjekk fulldyrket areal opp mot åkerareal. Vær spesielt oppmerksom dersom dere er flere søkere på samme gårds- og bruksnummer. Det er ditt ansvar å søke på riktig areal, og dersom du fører opp feil kan dette føre til avkorting.

Sjekk kommentar/beskjed fra saksbehandler i vedtaksbrevet for produksjonstilskudd fra søknadsomgangen 2024. Det gjelder spesielt for dere som har grasdekte kantsoner og grasdekte vannveier.

NB: Har du grasdekte kantsoner som ikke høstes skal de føres som «Areal i drift, ikke berettiget produksjonstilskudd». Dersom de grasdekte kantsonene blir høstet (flott!), så skal de føres som «Fulldyrket eng» i PT-søknaden. Dersom du ikke har dyr, må du dokumentere salg av gras for å være berettiget arealtilskudd.

SMIL – Spesielle miljøtiltak i landbruket

Vi har noe midler fortsatt. [Søk om SMIL-tilskudd!](#) **innen 1. oktober.**

Les [tiltaksstrategien for SMIL-midler for kommunen](#) for mer informasjon om hva slags prosjekter det er mulig å søke tilskudd til og hva søknaden skal inneholde. Skal du gjøre noe i vannkanten eller i bekkestrengen? Søk tillatelse hos Statsforvalter hvis det er f.eks. sjørettbekk. I vassdrag hvor det ikke er anadrom laksefisk eller kreps søkes tillatelse hos Fylkeskommunen.

Utbetalingsanmodning ved ferdigstilt prosjekt eller drenering:

Er du ferdig med et prosjekt du har fått innvilga tilskudd til, kan du be om utbetaling. Det gjør du ved å gå inn på den aktuelle søknaden og fylle inn sluttrapport. Husk å legge ved alle fakturer du har i forbindelse med prosjektet samt timeliste med arbeid ved egeninnsats.

- [Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket \(SMIL\)](#)
- [Tilskudd til drenering av jordbruksjord](#)

Drenering

Nå er dreneringspotten tom. Vi får inn midler på nyåret og søknader som vi mottar blir derfor liggende på vent. Husk at du må vente med å starte på prosjektet til du har fått innvilget tilskudd. Husk å legge ved fullstendige grøftekart i søknaden. Legg også ved tidligere grøftekart dersom du har dette tilgjengelig. [Søk om dreneringstilskudd.](#)

Jordprøver

Ifølge forskrift om gjødslingsplanlegging skal det tas jordprøver hvert 4-8 år, for best agronomisk utnyttelse er det best mellom hvert 4-5 år. Gjødselplan bygger på representative jordprøver og er obligatorisk for alle foretak som disponerer jordbruksareal og som skal søke produksjonstilskudd. Landbrukskontoret har jordbor til utlån, og prøveesker, ta kontakt hvis det er aktuelt for deg. Jordprøvene kan leveres direkte til Eurofins, Møllebakken 50, 1538 Moss eller leveres hos oss, Storgata 7, for videre innsending.

Tilskudd ved produksjonssvikt - søknadsfrist 31. oktober

Gjelder tilskudd ved vesentlig svikt i planteproduksjonen på grunn av klimatiske forhold. Før du søker må du ha sendt melding til kommunen.

[Du sender melding og søker om tilskudd ved produksjonssvikt på Landbruksdirektoratet sine sider](#)

NLRs Autorisasjonskurs plantevern høst 2025

Grunnkurs på Teams 14. og 15. oktober kl. 9-15, praksisdag og eksamen 20. oktober:

[Autorisasjon plantevern – grunnkurs Østfold](#)

Fornyingskurs på Huggenes i Rygge: Teoridag på Teams 16. oktober (med mulighet for fysisk oppmøte) og eksamen 23. oktober: [Autorisasjon plantevern – fornying Østfold](#)

Karbon Agro- skole 2025-2026

NLR starter opp med Karbon Agro skole – et kurs for deg som vil lære mer om jordhelestiltak med teori, praktiske øvelser og gårdsbesøk.

[Mer info og påmelding finner du her.](#)

Viltforvaltning

Fallvilt

Kommunens viltvaktnummer er 969 43 044. Dette nummeret brukes ved observasjon av skadet, sykt eller dødt vilt. Ved påkjørsel av vilt, ring politiet på 02800. Politiet varsler deretter viltvakt.

Villsvin og afrikansk svinepest

Jegere som sender inn fullstendige prøvesett fra villsvin felt under jakt i Norge, kan få godtgjørelse. Prøvesett kan du hente på landbrukskontoret i Storgata 7. Godtgjørelsen er på 3000 kroner for hanndyr og 5000 kroner for sugge. Det er i tillegg innført en ordning hvor grunneiere kan få godtgjørelse på 4000 kroner pr. felte villsvin på sin eiendom. Hvis du har mistanke om afrikansk svinepest, skal du melde fra til Mattilsynet umiddelbart.

[Les mer om situasjonen rundt afrikansk svinepest på Mattilsynets nettsider.](#)

Husk at ettersøksreglene også gjelder ved jakt på villsvin. Når det gjelder åte på åteplass kan det bare legges ut åte i en slik mengde at det normalt spises opp av villsvina innen et døgn.

Villsvinprosjektet arrangerer villsvinseminar i Halden 19. november. Les mer på denne nettsiden:

[Villsvinprosjektets nettside om villsvinseminar](#)

Bever i Halden

Om beveren blir tallrik kan grunneieren vurdere jakt og fangst, og jakttiden er 1. oktober er til 30. april.

Fjerning av beverdemning er forbudt, uten først å ha skaffet seg en tillatelse fra kommunen. Fjerning av beverdemning, og/eller uttak av bever utenom jakttiden, kan tillates hvis skaden er eller kan bli av vesentlig økonomisk betydning. Skadeforebygging må forsøkes først. Kommunens mulighet til å tillate skadefelling er gitt i naturmangfoldloven § 18 fjerde ledd hvor det står:

«Kommunen kan gi tillatelse til uttak av hjortevilt og bever for å avverge skade etter § 18 første ledd bokstav b, samt til å fjerne beverbolig eller dam for å hindre vesentlig skade ved oversvømmelse. Kommunens vedtak kan påklages til statsforvalteren.»

Bestemmelsen viser til § 18 første ledd bokstav b, som sier at skadefelling kan tillates for å beskytte skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom.

Norsk institutt for naturforskning har laget dette faktaarket om bever: [Faktaark bever - NINA 2 2005](#)

Forvaltningsplan for Iddebekken

Forvaltningsplanen for Iddebekken er nå slutført, og behandlet i hovedutvalg for plan, teknisk, landbruk og klima og miljø den 17. september. Planen er en revisjon av forvaltningsplanen fra 2004. Mats Finne har vært prosjektleder, som også utarbeidet planen fra 2004. I tillegg har en arbeidsgruppe bestående av grunneiere, samt kommunen ved landbruk og miljø vært med i planarbeidet. Resultatet er en plan som gir god informasjon om bekkenes tilstand og hvilke tiltak som bør iverksettes. Viktig å merke seg er at om det planlegges å gjøre tiltak i eller ved bekkeløpet, må kommunen kontaktes. I flere tiltak skal også Statsforvalter uttale seg.

Her er en kort oppsummering av planens innhold, samt at planen legges ved i sin helhet.

Hovedmål: Bevare og forbedre det biologiske mangfoldet, ha gode vilkår for sjørreten, og hindre erosjon i bekkeløpene.

Planen skal også være et verktøy i kommunal saksbehandling.

Områdebeskrivelse

- Omfatter Iddeletta og Klepperkroken.
- Bekkesystemet består av to hovedgrener: Risumbekken og Kirkebekken (med sidebekker).
- 27 grunneiere er involvert.
- Nedbørsfeltet er 22,75 km², dominert av skog (58 %) og jordbruk (30 %).

Skjøtsel av kantsonen

- Skjøtsel er tillatt så lenge det ikke forringer økologisk funksjon.
- Råd om plukkhogst, bevaring av død ved, og hensyn til hekkende fugl.
- Anbefalt bredde på kantsoner varierer etter funksjon (6–25 m).

Tiltakene er delt inn i flere kategorier:

1. Erosjon og stabilitet:

- Redusere skråningshelning.
- Unngå kjøring med tungt utstyr nær bekkkant.
- Hydrotekniske tiltak og forbedring av drenering.

- Reetablering av kantvegetasjon.
- 2. **Sjørret:**
 - Fjerne vandringshindre.
 - Forbedre gyteområder og oppvekstforhold.
 - Overvåking gjennom el-fiske.

Bekjempelse av fremmede arter:

- Fokus på kjempespringfrø.

3. Tiltak i nedbørsfeltet:

- Reetablering av myr og sumpskog.
- Overvannshåndtering i bolig- og næringsområder

Organisering og samarbeid

- Forslag om å reaktivere bekkelaget.
- Interimstyre foreslått.
- Samarbeidspartnere: Halden kommune, Statsforvalteren, NJFF Østfold, AJFF Halden, NGI, NLR Øst, SABICAS.

Tilskuddsordninger

- SMIL (Spesielle miljøtiltak i jordbruket)
- RMP (Regionale miljøtilskudd)
- Miljødirektoratets ordninger: Natursats, naturrestaurering, vannmiljøtiltak

Lovverk og forskrifter

- Vannressursloven §11: Krav om naturlig kantvegetasjon.
- Forskrifter om plantevernmidler og fysiske tiltak i vassdrag.
- Naturmangfoldloven: Aktsomhetsplikt og vern av hekkende fugl og bever.
- Oversikt over ansvarlige myndigheter (Statsforvalteren, NVE, kommunen).

Nyttige maler og lenker

Produsentnummer - [foretak kan finne sitt produsentnummer ved å søke organisasjonsnummeret hos Landbrukets Dataflyt](#)

Mistenker du produksjonssvikt? [Send inn melding om mulig produksjonssvikt hos Landbruksdirektoratet.](#)

Handtering av plantevernmidler og journalføring: [Last ned mal plantevernjournal og les mer om sikre handtering av plantevern hos NLR.](#)

Driveplikt og jordleieavtaler: [Les mer og finn mal for jordleieavtale hos kommunen.](#)

Ønsker du trær til planting langs vassdrag? Ta kontakt med landbrukskontoret!

Viktige frister og søknadsskjemaer: [Se oversikt over frister til viktige ordninger hos Landbruksdirektoratet.](#)

Landbruksplast

Husk at dere kan levere landbruksplast vederlagsfritt på Rokke avfallsanlegg. Ta en opprydning på eiendommen for å hindre at plasten havner på steder der den ikke hører hjemme.

Kontakt oss

Harald Nøding Østvik	Fagleder, skogbruk, nydyrking og jordlovsaker	951 43 054	harald.noding.ostvik@halden.kommune.no
Kari E Schjerpen	Tilskuddsordninger i jordbruket, erstatningsordninger, friluftsliv og naturmangfold	476 93 270	kari.schjerpen@halden.kommune.no
Andreas Lunder	Tilskuddsordninger i jordbruket, erstatningsordninger og naturmangfold	920 42 754	andreas.lunder@halden.kommune.no
Bjørnar Strøm-Hågensen	Jakt og viltforvaltning, konsesjon-og delingssaker, naturmangfold	477 92 340	bjornar.strom.hagensen@halden.kommune.no

Aktuelle arrangementer:

16. Oktober: Karbon Agro skole oppstart i Råde. [Bli med på Karbon Agro-skolen 2025–26 | Norsk Landbruksrådgiving](#)

3.-8. november – Framtidsuka

Halden kommune arrangerer Framtidsuka for tredje gang i november. Det blir mange spennende aktiviteter for å utforske de fantastiske mulighetene som ligger i en bærekraftig framtid og hvordan vi kan ta vare på det vi har. Mer informasjon om årets arrangement og program for uka kommer snart på denne siden: <https://www.halden.kommune.no/framtidsuka>.

19. November: [Villsvinsprosjektet arrangerer villsvinseminar i Halden 19. november](#)

I tillegg til disse arrangementene, arrangerer NLR Østlandet maskinførerkurs, autorisasjonskurs og andre aktuelle kurs for landbruket. [Se full oversikt over kurs i regi av Norsk Landbruksrådgiving Østlandet!](#)

Tidligere nyhetsbrev:

Tidligere nyhetsbrev kan du finne igjen på [kommunens hjemmeside](#).